

troer, at Administrationen let vil blive enig om, hvilken Autoritet de skulle henvende sig til. Steer Henvendelsen til en rigtig Autoritet, vil den vel efter den almindelige Praxis i vore administrative Forhold blive sendt hen til rette Sted. Der vil ganske vist ikke fremkomme nogen Vanskelighed, og naar vi tage Sagen ligesom, som den er, vil der overhovedet ikke let blive Spørgsmaal om denne Art af Begjæringer om Tilladelse til at bygge, thi, som den ærede Taler bemærkede, er det jo bitterligt, at siden Aaret 1850, altsaa i omtrent 17 Aar, har det været administrativ Praxis, at man overhovedet ikke gav nogen Byggetilladelse paa de omhandlede Grunde, og det er jo ikke rimeligt, at man under de forandrede Forhold vil indføre en ny administrativ Praxis i den Henseende. — Naar iøvrigt den ærede sidste Taler imod Slutningen bemærkede, at man ikke skulde have altfor meget Hastværk med denne Sag, tilstaaer jeg, at det er ikke det, jeg troer, man kan klage over, at der med Hensyn til denne Sags Gjennemførelse i det Hele har været viist for meget Hastværk; tværtimod, det har været en Hovedbetragtning for Udvalget — og jeg troer, at Thinget ogsaa vil dele den —, at det netop er ønskeligt, at denne Sag dog engang faaer en Ende.

Brock: Ja, over Hastværk i og for sig har jeg ikke villet klage, men jeg har meent, at det dog saae noget løstert ud, at Rigsdagen gav Ministeriet en Bemyndigelse til at forhandle med en Contrahent, uden at der habdes nogen Sikkerhed for, at denne Contrahent agtede at inblade sig derpaa. — Naar den ærede Ordfører omtalte, at jeg idag har indtaget det samme Standpunkt som tidligere til denne Sag, da er dette ganske sandt. Da der i 1860 forelagdes Landstinget et Lovforslag af lignende Indhold, gjorde jeg den Anskuelse gjældende, som jeg atter idag har havt den Ære at forfægte. Jeg har ikke i dette Tidrum havt mindste Anledning til at forandre Anskuelse. Som det dengang var min Mening, at Staten ikke i disse Rettigheder eier Noget, som den til nogetsomhelst Tidspunkt har kunnet ansætte til en Pengeværdi, saaledes er det Samme min Mening i dette Dieblif. Staten

eier aldeles Intet undtagen igjennem sin Fæstning en Demarcationslinie; men naar denne Fæstning falder, falder umiddelbart og af sig selv Demarcationslinien og alle de dermed forbundne Indstrænkninger. Jeg skal imidlertid ikke omstændeligt komme tilbage paa en Drøftelse af den ærede Ordførers Standpunkt i denne Sag; kun en Bemærkning maa det være mig tilladt at gjøre. Naar han henvisste til en af ham udviklet Analogi fra en privatretlig Servitut, som jeg ikke havde givet Svar paa, da var det, fordi han selv med god Troie i Begyndelsen af sit Foredrag havde gjort opmærksom paa, at det var rigtigst at ville drage Analogi imellem det her foreliggende Retsforhold og private Servituter. Men iøvrigt troer jeg at have stiftet lige Ret imellem Stat og de Private. Rigsdagen bør ikke glemme, at det ikke er dens Sag eenfaldigt i dette Tilfælde at staae paa Statens Side. Hvorledes staaer i dette Tilfælde Staten? Der er en Eier af visse Grunde, som den lovgivende Magt giver Berettigelse til frit at bruge disse Grunde, til at omsætte dem i Penge. Vilde det nu findes rimeligt, om Staten afkrævede denne Eier, Militairetaten, hvis den havde sine særlige Fonds, en Afgift for at kunne sælge disse Grunde? Vilde man der kunne falde paa, at en Deel af, hvad der paa denne Maade kom Militairetaten tilgode, skulde tilfalde andre Statsmedlem? Det maa ikke glemmes, at Den lovgivende Magt her staaer ligeoverfor to Classer af Eiere, og at den giver den ene, Staten, fuld Berettigelse til at sælge sin Eiendom; mig forekommer det da, at den ikke kan give Staten Berettigelse til endvidere at kræve en Afgift af de private Eiere, fordi disse ved den samme Handling, ved den Handling, uden hvilken den anden Eier ikke kan raade over sin Eiendom, erhverve en naturlig Frihed for deres Eiendomme. — Naar den ærede Ordfører med Hensyn til mine Bemærkninger om § 8 og Eiernes fremtidige Stilling ligeoverfor Lovet bemærkede, at der ikke vilde være nogen Vanskelighed ved at finde den administrative Autoritet, til hvem man skal henvende sig, kan jeg være enig med ham; jeg tænker, at, hvis intet Salg finder Sted, vedbliver det at være den militaire Autoritet og, hvis Salg finder Sted,